

Sanning.

Hvad är sanning? sporde för mer än aderton hundra år sedan en bildad och högt uppsatt romare af en enkel galileisk timmermans son. Hur mycket låg där icke bakom dessa få ord, hur mycket doldes där icke i den likgiltiga och trötta ton, med hvilken de uttalades! En lidelsefull själ, som pröfvat allt, hvad i lifvet synes skönt, en tänkande själ, som skådat lifvets fåfänglighet i ögonen, men aldrig än funnit ett tillfredsställande svar bland de många, som säga sig lösa lifvets gåta – en människa, sliten mellan de tvänne jagen i sitt eget bröst, oförmögen att finna den tröst, som ger hvila, den kunskap, som hugsvalar.

Och Pilati fråga har gått genom tiderna. Ty den galileiske profeten teg, tystnaden var den enda, som gaf sitt djupa svar. Och än har den frågan icke besvarats, där många människor varit samlade, och än ha de tusende försök, som gjorts att besvara den i ord, ej varit annat än lysande meteoror, som glimmat en stund för att i nästa ögonblick försvinna i det oändligas mörker.

Men gifves det då intet svar på detta spörsmål? Skall aldrig ett ljus gå upp för människan, skall hon ständigt famla i mörkret, skall hon aldrig se klart den väg hon har att vandra? Var det af okunnighet, som Kristus teg?

Helt säkert icke. Det gifves ingen människa, som icke åtminstone en gång i sitt lif känt ett namnlöst jubel öfver tillvaron, en allt öfvergående frid i sin själ och som icke i sådana ögonblick velat delgifva hela världen denna sin känsla; det finnes tusende, som funnit uttryck härför – om ock ofullkomligt – i sång, i ord, i färger; och det gifves några få, som lifvet igenom vandrat i detta saliga ljus och som därför kunnat säga: jag är sanningen, vägen och lifvet.

System kunna aldrig lösa den brännande frågan, ord kunna aldrig förklara hvad sanning är för den, som icke känner sanningen i sitt hjärta. Hvilket svar skulle Jesus gifva på Pilati fråga? Hvad skall den gudomliga sanningen svara på den tviflande och trötta själens vädjan? . . . »Jag står inför dig. Ser du mig icke? Finner du ingen återspeglning af mig i ditt eget inre? . . .» Hade icke Kristus hela sitt lif från morgon till afton besvarat och åter besvarat den samma frågan? Omgifvas vi icke ständigt, vi alla, såväl glada som sorgsna, af sanningens närvaro, af det gudomliga ljuset? Är det icke blott vår egen svaghet som gör, att vi städse sätta handen för ögonen, så att vi icke måtte se den strålande solen?

Ja visst, det är vår svaghet. Vi veta blott alltför väl, att vi skulle bländas af den öfverväldigande klarheten. Sanningen är evigheten, oändligheten, det oföränderliga lifvet. Hur kunna vi annat, vi stackars tidliga varelser, än känna en svaghetens fruktan vid tanken på att kasta oss i famnen på det bottenlösa djupet? Men dåraktig den, som af fruktan för att bländas af solen sluter sina ögon för det milda sken, som utgår ifrån den, och dåraktig den, som af fruktan för det evigas kalla famntag hakar sig fast vid det öfvergående och ändliga i stället för att träda in i det värmande lif, som strömmar ut från rymdernas djup . . . Hvad är sanning? Den frågan besvaras dagligen och stundligen – och vi märka det ej. Den frågan besvaras hvar gång en hjälpsam hand räcker en lidande broder, hvar gång en människa i oändligt medlidande glömmet sig själf för andra. Den frågan besvaras hvar gång en fläkt från den eviga friden drager genom en människas själ.

Pekka Ervast.